

ADMINISTRACINĖS NAŠTOS MAŽINIMO STEBĖSENOS ATASKAITA

2022 metai

2022 METŲ ADMINISTRACINĖS NAŠTOS POKYČIO RODIKLIS: SKAIČIAI IR FAKTAI

Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerija (toliau – EIMIN) nuo 2014 m. vertina administracinės naštos ūkio subjektams lygio pokyčius. Pagal institucijų pateiktus duomenis apibendrinama, kokie viešosios politikos sprendimai didino, o kokie – mažino administracinę naštą, pateikiama informacija apie atskirų institucijų pasiekimus ir bendras tendencijas administracinės naštos prevencijos srityje. Šioje Administracinės naštos mažinimo stebėsenos ataskaitoje (toliau – Ataskaita) pateikiami duomenys apie atskirų institucijų priimtus teisės aktus.

Administracinės naštos pokyčio rodiklis pagal metus

1 pav.

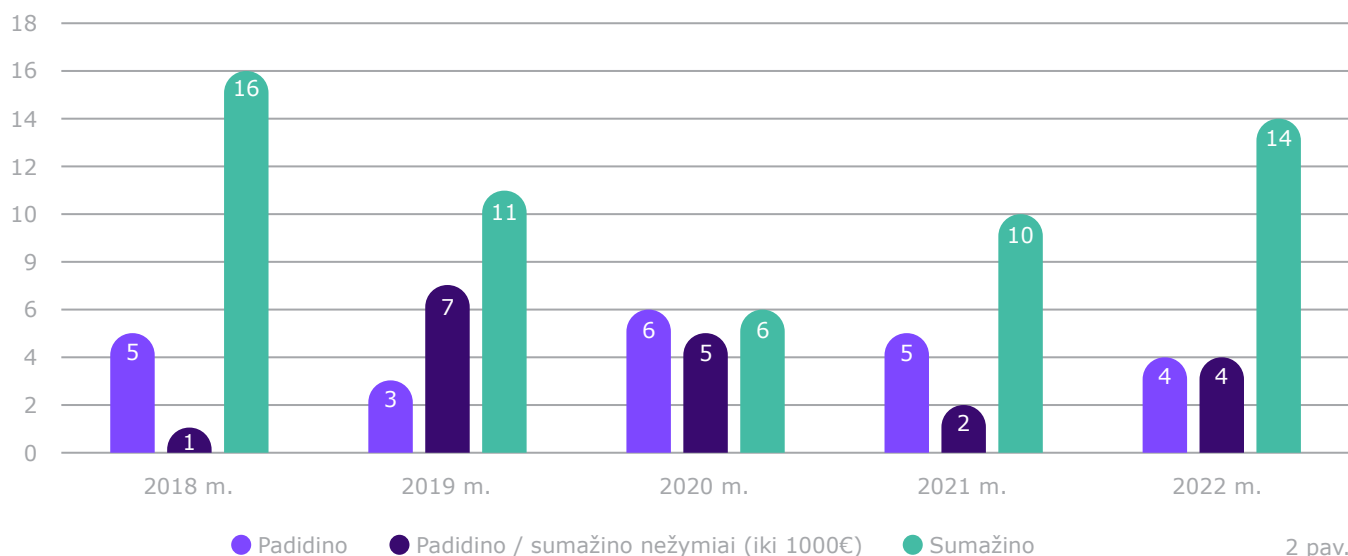
EIMIN, įvertinusi institucijų pateiktus duomenis apie administracinę naštą, nustatė, kad bendrai per 2022 m. administracinė našta ūkio subjektams sumažėjo **17,59 mln. eurų**. Per I šią metų pusmetį administracinė našta sumažėjo **9,48 mln. eurų**, o per II pusmetį – **8,11 mln. eurų**. Į šį rodiklį yra įtraukti ir didinusių administracinę naštą, ir ją mažinusių institucijų rezultatai. Atkreipiame dėmesį, kad lyginant 2022 m. administracinės naštos pokyčio rezultatą su 2021 m. rodikliu, administracinės naštos sumažėjimas buvo 2,3 karto didesnis (2021 m. administracinės naštos pokyčio rodiklis – 7,59 mln. eurų), o lyginant su 2020 m. rodikliu – atitinkamai 2,8 karto didesnis (2020 m. administracinės naštos pokyčio rodiklis – 6,26 mln. eurų), lyginant su 2019 m. rodikliu – 1,37 karto didesnis (2019 m. administracinės naštos pokyčio rodiklis – 12,8 mln. eurų). Per 2022 m. laikotarpį buvo priimti net 6 teisės aktai, kurie sumažino administracinę naštą virš 1 mln. eurų (iš jų vienas net virš 5 mln. eurų). Institucijos vis daugiau dėmesio skiria perteklinių įpareigojimų prevencijai, gebėjimų vertinti ir mažinti reguliavimo naštą tobulinimui, nustatomų reikalavimų tikslingumui ir proporcingumui – tai atsispindi ir 2022 m. administracinės naštos mažinimo rezultatuose.

Per visą administracinės naštos pokyčio vertinimo laikotarpį **2014–2022 m.** administracinė našta sumažėjo **153,68 mln. eurų**.

INSTITUCIJŲ PASIEKIMAI MAŽINANT ADMINISTRACINĘ NAŠTĄ

EIMIN 2022 m. liepos mėn. ir 2023 m. sausio mėn. raštu kreipėsi į 52 institucijas su prašymu pateikti duomenis apie per 2022 m. I ir II pusmečius jų kompetencijos srityje inicijuoto teisinio reguliavimo administracinės naštos pokytį. 52 institucijų vertinimo apimtis yra nustatyta atsižvelgiant į priimamų teisės aktų pobūdį (ne visų institucijų teisės aktuose gali būti nustatyti informaciniai įpareigojimai ūkio subjektams). Už 2022 m. I pusmetį duomenis pateikė **13 institucijų, iš kurių 9** administracinę naštą savo kompetencijos ribose **sumažino** (2 iš jų nežymiai) ir **4 – padidino**, o per 2022 m. II pusmetį – **18 institucijų, iš kurių 12** administracinę naštą **sumažino** (1 iš jų nežymiai) ir **6 padidino** (1 iš jų nežymiai). **Iš viso per 2022 metus** informaciją apie administracinės naštos pokytį pateikė **22 institucijos, iš kurių 17** administracinę naštą savo kompetencijos ribose **sumažino** (3 iš jų nežymiai) ir **5 institucijos padidino** (1 iš jų nežymiai). EIMIN pastebi, kad pastaruoju metu institucijos dažniau atlieka teisės aktų projektų sukeltamos administracinės naštos pokyčio vertinimus ir tai padeda pasirinkti alternatyvas, sukeliančias mažesnes prisitaikymo prie reguliavimo išlaidas. Palyginimui pateikiamas grafikas, kuriame matoma informacija, kaip per 2018–2022 m. institucijos taikė „One in, one out“ taisyklę¹.

„One in, one out“ taisyklės taikymas institucijose 2018–2022 m.

¹Bendras administracinės naštos, kurią ūkio subjektams sukelia institucijos kompetencijos srityje priimtas teisinis reguliavimas, lygis per kalendorinius metus išliktų nepakitęs arba mažėtų.

LABIAUSIAI ADMINISTRACINĘ NAŠTĄ 2022 M. II PUSMETĮ SUMAŽINUSIOS INSTITUCIJOS

1. Aplinkos ministerija – 3,99 mln. eurų
2. Ekonomikos ir inovacijų ministerija – 2,96 mln. eurų
3. Žemės ūkio ministerija – 790,7 tūkst. eurų
4. Nacionalinė žemės tarnyba – 636,12 tūkst. eurų
5. Sveikatos apsaugos ministerija – 459,12 tūkst. eurų

LABIAUSIAI ADMINISTRACINĘ NAŠTĄ 2022 METAIS SUMAŽINUSIOS INSTITUCIJOS

1. Aplinkos ministerija – 7,36 mln. eurų
2. Valstybinė mokesčių inspekcija – 5,81 mln. eurų²
3. Ekonomikos ir inovacijų ministerija – 2,96 mln. eurų
4. Žemės ūkio ministerija – 717,97 tūkst. eurų
5. Nacionalinė žemės tarnyba – 636,12 tūkst. eurų

Toliau pateikiama detalesnė informacija apie kiekvieną iš labiausiai administracinę naštą 2022 metų II pusmetį ir per visus 2022 metus administracinę naštą mažinusių institucijų.

²Valstybinė mokesčių inspekcija 2023-01-11 raštu Ekonomikos ir inovacijų ministerijai patikslino vieno savo kompetencijos srities teisės akto, priimto 2022 m. I pusmetį, administracinės naštos pokyčio dydį (šios Ataskaitos 1 priedo sąrašo 11.1 papunktyje), kuris buvo nurodytas neteisingai Administracinės naštos mažinimo stebėsenos ataskaitoje už 2022 m. I pusmetį dėl techninės klaidos. Atitinkamai buvo patikslintas ir bendras administracinės naštos pokyčio rodiklis už 2022 m. I pusmetį (-5 825 330,20 eurų).

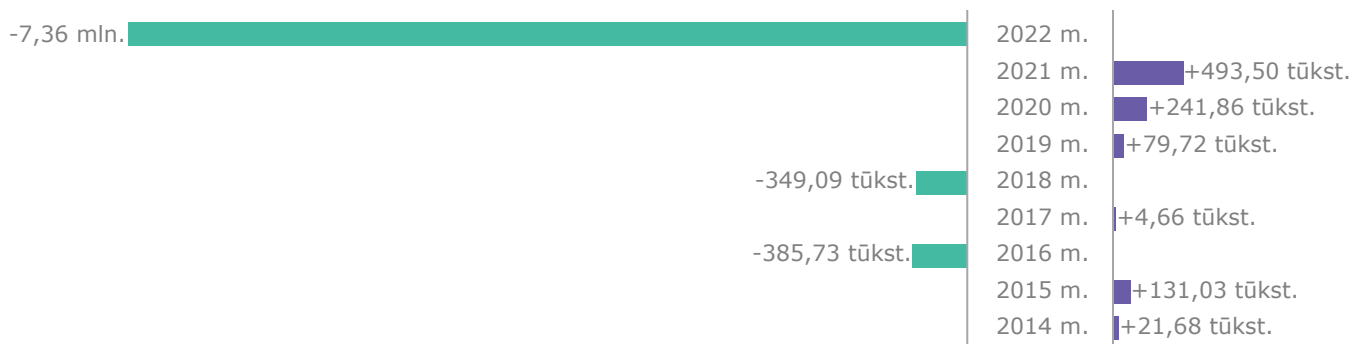
APLINKOS MINISTERIJA:

Aplinkos ministerija (toliau – AM) tiek per 2022 m. I pusmetį, tiek per II pusmetį pasiekė itin gerų rezultatų, mažindama administracinę naštą ūkio subjektams. 7,36 mln. eurų – tiek administracinė našta mažėjo AM kompetencijos srityje per 2022 m. Tai lėmė dar 2021 m. II pusmetį pradėti įgyvendinti proaktyvūs šios institucijos veiksmai – AM specialistai nuolat dalyvauja EIMIN organizuojamuose mokymuose, o ministerijos vadovybė administracinės naštos mažinimą ir proporcingą reguliavimą mato kaip vieną iš AM veiklos tikslų. **Per 2022 m.**

buvo priimta net 30 teisės aktų, kurie sukėlė administracinės naštos pokytį, ir net 24 iš jų administracinę naštą mažino. 3 teisės aktai administracinę naštą mažina daugiau nei 1 mln. eurų, 5 – nuo 100 tūkst. iki 1 mln. eurų. Detalesnė informacija apie labiausiai administracinę naštą sumažinusius priimtus teisės aktus yra pateikta Ataskaitos skyriuje „Labiausiai administracinę naštą 2022 m. mažinę teisės aktai“. **AM rezultatas sudaro 39 proc. viso institucijų per 2022 metus sumažintos administracinės naštos rezultato.** Pažymėtina, kad ankstesniais administracinės naštos vertinimo laikotarpiais AM administracinės naštos mažinimo rezultatai buvo prastesni. 2019–2021 m. laikotarpiu AM administracinę naštą padidino reikšminga suma (atitinkamai 79,72 tūkst. eurų, 241,86 tūkst. eurų ir 493,50 tūkst. eurų). **Per 2022 m. AM administracinę naštą sumažino beveik 8 kartus daugiau, nei per visą vertinimo laikotarpį nuo 2014 m. yra padidinusi.** Teikiant Administracinės naštos mažinimo stebėsenos ataskaitą už 2021 m. ir vertinant visų institucijų administracinės naštos pokyčius per visą vertinimo laikotarpį nuo 2014–2021 m., AM buvo priešpaskutinėje vietoje su 237,63 tūkst. eurų padidėjimu, o vertinant 2014–2022 m. laikotarpį, AM pakilo į 6 vietą tarp visų institucijų ir sumažino administracinę naštą iš viso 7,12 mln. eurų.

Aplinkos ministerijos AN pokytis 2014–2022 m., eurais

3 pav.

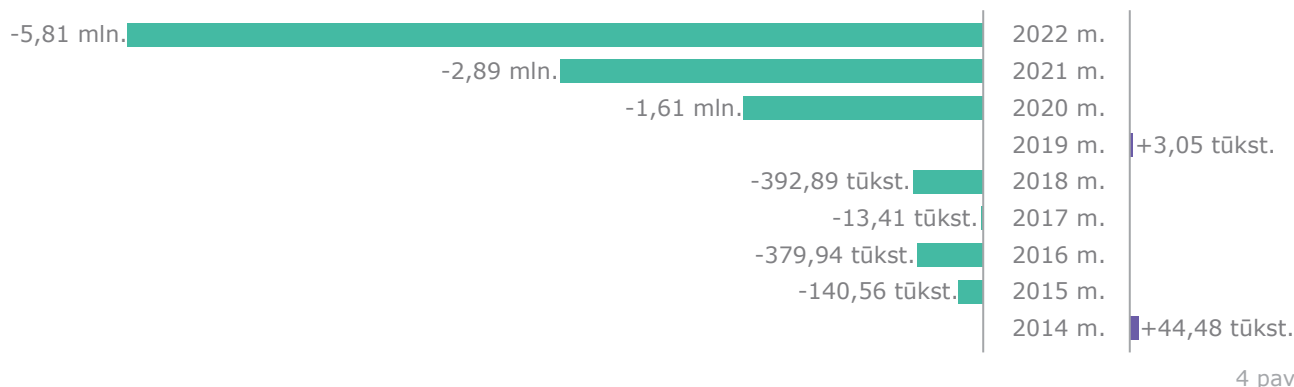
VALSTYBINĖ MOKESČIŲ INSPEKCIJA:

Valstybinė mokesčių inspekcija (toliau – VMI) per 2022 m. pasiekė geriausią rezultatą mažinant administracinę naštą ūkio subjektams per visą laikotarpį nuo 2014 m., t. y. administracinė našta buvo sumažinta 5,81 mln. eurų. Nors per 2022 m. II pusmetį VMI ir padidino administracinę naštą 16,65 tūkst. eurų, tačiau geri 2022 m. I pusmečio rezultatai leido jai išsilaikyti lyderiaujančių institucijų, sumažinusių administracinę naštą verslui, gretose. **VMI rezultatas sudaro 31 proc. viso institucijų per 2022 metus sumažintos administracinės naštos rezultato.**

Iki šiol didžiausias administracinės naštos sumažėjimas šios institucijos kompetencijos srityje buvo 2021 m. – 2,89 mln. eurų. **VMI pasiekimai administracinės naštos mažinimo srityje yra ilgalaikiai, o bendras nuo 2014 m. administracinės naštos sumažėjimas yra 11,19 mln. eurų ir užimta 3 vieta tarp institucijų**, labiausiai sumažinusių administracinę naštą. 2022 m. VMI priėmė 7 teisės aktus ir 6 iš jų mažina administracinę naštą ūkio subjektams, iš jų 1 teisės aktas administracinę naštą mažina daugiau nei 1 mln. eurų ir 1, kuris mažina administracinę naštą nuo 100 tūkst. iki 1 mln. eurų. Detalesnė informacija apie labiausiai administracinę naštą sumažinusių teisės aktus yra pateikta Ataskaitos skyriuje „Labiausiai administracinę naštą 2022 m. mažinę teisės aktai“.

Valstybinės mokesčių inspekcijos AN pokytis 2014–2022 m., eurai

EKONOMIKOS IR INOVACIJŲ MINISTERIJA:

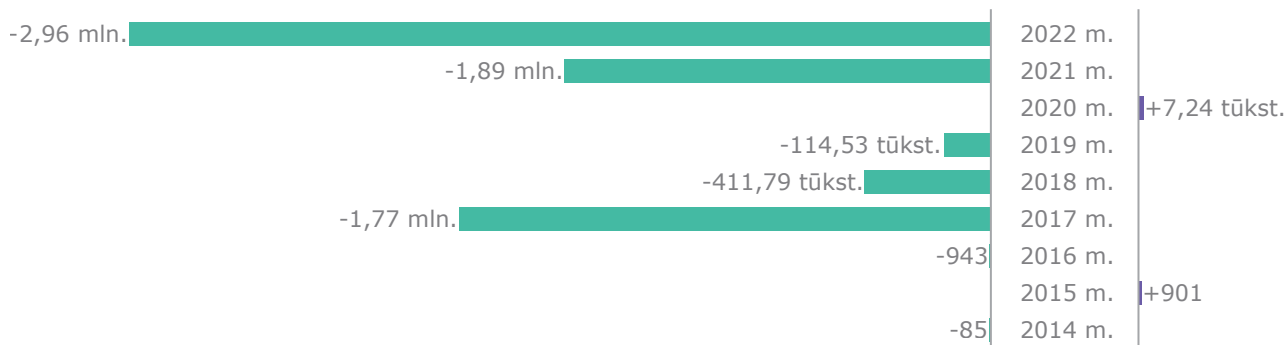
EIMIN 2022 metais taip pat pasiekė geriausią administracinės naštos sumažėjimo rezultatą per visą administracinės naštos vertinimo laikotarpį nuo 2014 m., t. y. administracinė našta buvo sumažinta 2,96 mln. eurų. Per ataskaitinį 2022 m.

laikotarpį buvo priimti 7 teisės aktai EIMIN kompetencijos srityje (tarp jų ir vienas bendras ekonomikos ir inovacijų ministro įsakymas kartu su energetikos ministru). Esminiai pakeitimai, sumažinantys administracinę naštą ir padėję pasiekti tokį rezultatą, buvo įgyvendinti 3 teisės aktuose (Turizmo įstatymas -1,28 mln. eurų, Akcinių bendrovių įstatymas -1,23 mln. eurų ir Viešųjų pirkimų įstatymas -416,95 tūkst. eurų). Detalesnė

informacija apie šiuos pakeitimus yra pateikta Ataskaitos

skyriuje „Labiausiai administracinę naštą 2022 m. mažinę teisės aktai“. EIMIN 2022 m. administracinės naštos pokyčio rezultatas sudaro apie 16 proc. viso per 2022 metus visų institucijų, mažinusios administracinę naštą, rezultato. Lyginant šį rodiklį su praėjusiais laikotarpiais, matome, kad reikšmingas administracinės naštos sumažėjimas taip pat buvo pasiektas 2021 m., -1,89 mln. eurų, ir 2017 m., -1,77 mln. eurų. Vertinant bendrą administracinės naštos pokyčio rodiklį nuo 2014 m. iki 2022 m. pabaigos, nustatyta, kad administracinė našta EIMIN kompetencijos srityje yra sumažėjusi iš viso 7,14 mln. eurų ir EIMIN yra 5 vietoje tarp visų institucijų pagal administracinės naštos sumažinimo rodiklį.

Ekonomikos ir inovacijų ministerijos AN pokytis 2014–2022 m., eurai

5 pav.

ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJA:

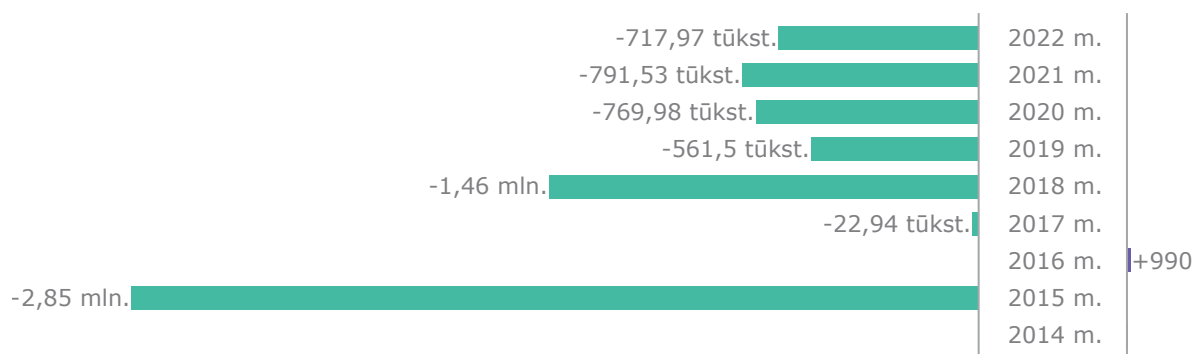

LIETUVOS RESPUBLIKOS
ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJA

Žemės ūkio ministerija (toliau – ŽŪM) per 2022 m. sumažino administracinę naštą 717,97 tūkst. eurų. Per I 2022 metų pusmetį ją buvo padidinusi (72,73 tūkst. eurų), tačiau per II pusmetį buvo priimti 2 teisės aktų pakeitimai, kurie reikšmingai (daugiau nei 569,08 tūkst. ir 312,62 tūkst. eurų) prisidėjo prie administracinės naštos sumažėjimo. ŽŪM rezultatas sudaro beveik 4 proc. viso per 2022 metus sumažintos administracinės naštos rezultato.

ŽŪM kompetencijos srityje administracinės naštos mažinimas išlieka stabilus nuo vertinimo pradžios 2014 m., galime išskirti tik 2016 m., kai administracinė našta padidėjo nereikšmingai – vos 990 eurų. 2021 m. ir 2020 m. ŽŪM administracinės naštos rodiklių dydžiai buvo labai panašūs į 2022 m. (atitinkamai -791,53 tūkst. eurų ir -769,98 tūkst. eurų). Reikšmingiausias ŽŪM pasiekimas buvo pasiektas 2015 m., kai administracinė našta mažėjo 2,85 mln. eurų. Nuo 2014 m. administracinė našta ūkio subjektams ŽŪM kompetencijos srityje buvo sumažinta beveik 7,17 mln. eurų ir tarp institucijų ŽŪM užima 4 vietą. Per nagrinėjamą 2022 m. laikotarpį ŽŪM priėmė 10 teisės aktų, iš kurių 2 teisės aktai mažina administracinę naštą daugiau nei 100 tūkst. eurų.

Žemės ūkio ministerijos AN pokytis 2014–2022 m., eurai

6 pav.

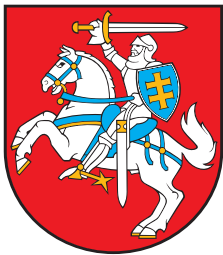
NACIONALINĖ ŽEMĖS TARNYBA:

Nacionalinė žemės tarnyba (toliau – NŽT) iki šių metų nebuvo pateikusi derinti nė vieno teisės akto projekto, kuris darytų įtaką ūkio subjektams sukeltamos administracinės naštos pokyčiui. |

NŽT kompetencijos sritys administracinės naštos pokyčio rodiklį už 2022 m. II pusmetį įtrauktas pirmasis institucijos inicijuotas teisės akto pakeitimas, sumažinęs administracinę naštą net 636,12 tūkst. eurų. NŽT rezultatas sudaro truputį daugiau nei 3 proc. viso institucijų per 2022 metus sumažintos administracinės naštos verslui rezultato.

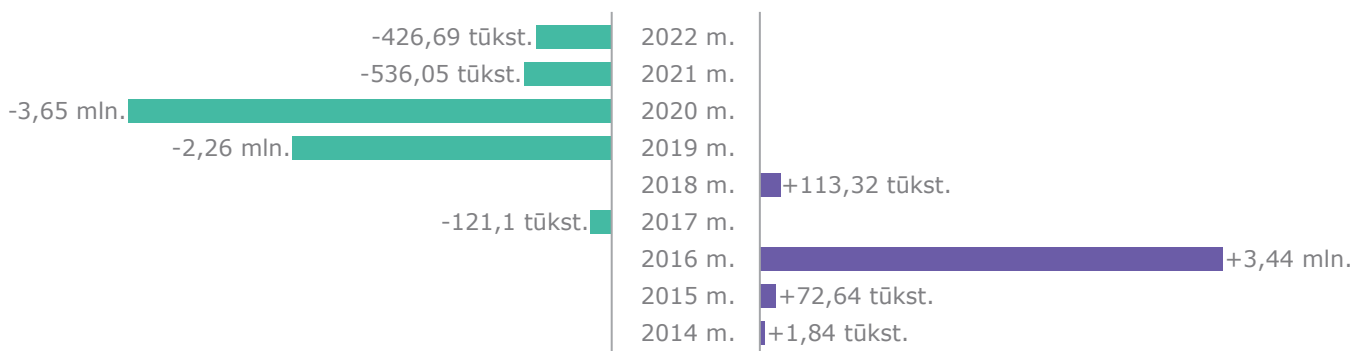
SVEIKATOS APSAUGOS MINISTERIJA:

LIETUVOS RESPUBLIKOS
SVEIKATOS APSAUGOS MINISTERIJA

Sveikatos apsaugos ministerija (toliau – SAM) per visus 2022 m. sumažino administracinę naštą 426,69 tūkst. eurų, nors ir per I pusmetį ji buvo padidinta 32,43 tūkst. eurų. Per visą administracinės naštos vertinimo laikotarpį nuo 2014 m. SAM savo kompetencijos srityje administracinę naštą sumažino iš viso 3,38 mln. eurų ir yra 7 vietoje tarp institucijų pagal administracinės naštos mažinimo rodiklio dydį. **Paskutinius ketverius metus SAM administracinę naštą sistemingai mažino,** ankstesnių metų administracinės naštos pokyčiai: 2021 m. -536,05 tūkst., 2020 m. net -3,65 mln. eurų ir 2019 m. -2,26 mln. eurų. Per ataskaitinį 2022 m. laikotarpį SAM priėmė 8 teisės aktus, iš kurių 3 teisės aktai, mažinantys administracinę naštą (vienas jų daugiau nei 100 tūkst. eurų) ir 1 teisės aktas didina administracinę naštą daugiau nei 10 tūkst. eurų. SAM rezultatas sudaro apie 2 proc. viso institucijų per 2022 metus sumažintos administracinės naštos rezultato.

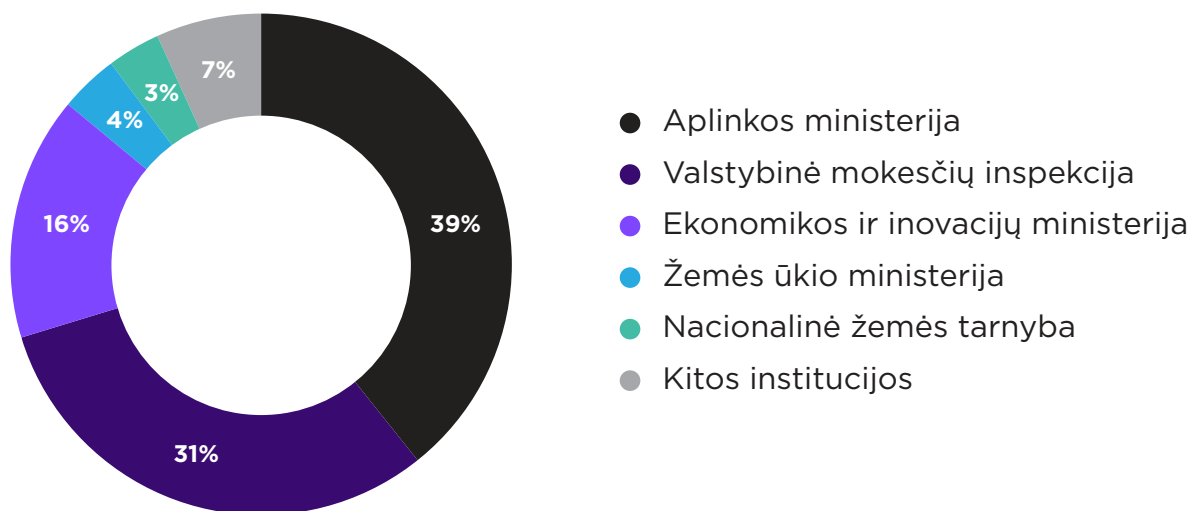
Sveikatos apsaugos ministerijos AN pokytis 2014–2022 m., eurai

7 pav.

Kaip jau buvo minėta, bendrą 2022 m. administracinės naštos pokyčio rodiklio dydį sudaro 17 institucijų kompetencijos srityse sukeliama administracinės naštos pokyčio mažinimo rodikliai – administracinė našta sumažinta beveik 18,74 mln. eurų. Žemiau pateiktame grafike pavaizduota, kiek institucijos per visus 2022 m. prisidėjo (procentais) prie sumažintos administracinės naštos rezultato. Matome, kad be minėtų AM, VMI, EIMIN, ŽŪM ir NŽT, kitų institucijų priimti teisės aktai sudarė tik 7 proc. administracinės naštos sumažinimo.

**Administracinę naštą mažinusios institucijos 2022 metais,
procentais (iš viso -18 742 667 Eur)**

8 pav.

ADMINISTRACINĘ NAŠTĄ 2022 M. II PUSMETĮ PADIDINUSIOS INSTITUCIJOS

1. Finansų ministerija – 673,98 tūkst. eurų
2. Socialinės apsaugos ir darbo ministerija – 628,94 tūkst. eurų
3. Valstybinė atominės energetikos saugos inspekcija – 48,69 tūkst. eurų
4. Valstybinė mokesčių inspekcija – 16,65 tūkst. eurų
5. Ryšių reguliavimo tarnyba – 14,18 tūkst. eurų

LABIAUSIAI ADMINISTRACINĘ NAŠTĄ 2022 METAIS PADIDINUSIOS INSTITUCIJOS

1. Finansų ministerija – 673,98 tūkst. eurų
2. Socialinės apsaugos ir darbo ministerija – 416,36 tūkst. eurų
3. Valstybinė atominės energetikos saugos inspekcija – 48,69 tūkst. eurų
4. Ryšių reguliavimo tarnyba – 14,18 tūkst. eurų.

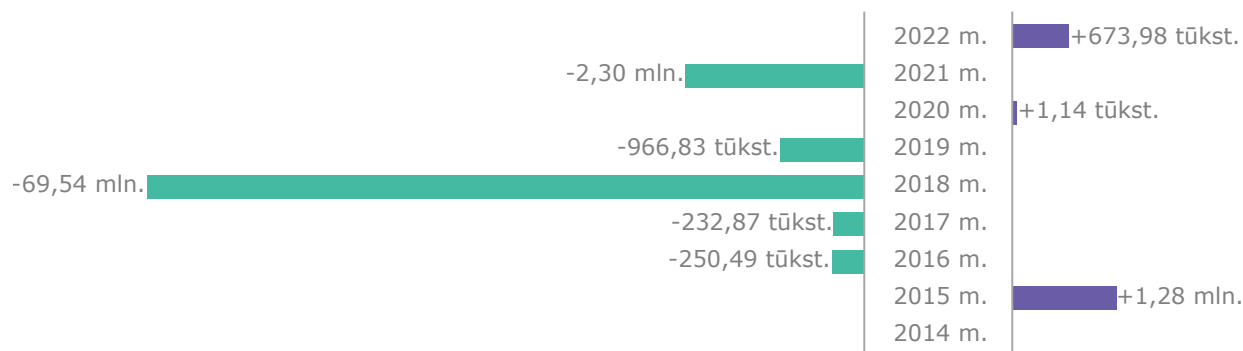
FINANSŲ MINISTERIJA:

Finansų ministerijos (toliau – FINMIN) 2022 m. administracinės naštos padidėjimas siekia 673,98 tūkst. eurų ir sutampa su 2022 m. II pusmečio rezultatu, kadangi per I metų pusmetį FINMIN nepriėmė teisės aktų, darančių įtaką administracinės naštos pokyčiui ūkio subjektams. Per 2022 m. II pusmetį priimti 3 teisės aktai ir visi jie administracinę naštą padidino. 1 teisės aktas naštą

didino itin reikšmingai – net 652,93 tūkst. eurų. Detalesnė informacija apie šį teisės aktą yra pateikta Ataskaitos skyriuje „Labiausiai administracinę naštą 2022 m. didinę teisės aktai“. FINMIN rezultatas sudaro apie 58 proc. viso institucijų per 2022 metus padidintos administracinės naštos rezultato. Pažymėtina, kad FINMIN vėl išlieka daugiausia per visą ataskaitinį laikotarpį nuo 2014 m. sumažinusi administracinę naštą ūkio subjektams institucija (iš viso 71,34 mln. eurų), nors per 2022 m. administracinė našta ir buvo padidina, kaip ir 2020 m. bei 2015 m., tačiau 2018 m. pasiektas administracinės naštos pokyčio rodiklis (69,54 mln. eurų sumažinimas) leidžia FINMIN išlikti lydere. Pažymėtina, kad 2018 m. buvo priimtas FINMIN Kasos aparatų diegimo ir naudojimo tvarkos aprašo pakeitimas, kuris sumažino administracinę naštą 70,1 mln. eurų, tačiau kartu dėl šio pakeitimo ūkio subjektai turėjo patirti 68 mln. eurų prisitaikymo išlaidų. Atsižvelgiant į tai, kad buvo vertinamas tik administracinės naštos pokytis ir į vertinimą neįtrauktas reikšmingas prisitaikymo išlaidų didėjimas, šis FINMIN 2018 m. rodiklis nėra visiškai korektiškas ūkio subjektų atžvilgiu. Nuo 2023 m. sausio 1 d. institucijoms privaloma vertinti ne tik teisės aktų projektais sukeltą administracinės naštos pokytį ūkio subjektams, bet ir prisitaikymo prie reguliavimo išlaidų pokytį (plačiau apie tai Ataskaitos skyriuje „Perėjimas nuo administracinės naštos prie bendrų prisitaikymo prie reguliavimo išlaidų vertinimo“), tai leis objektyviai įvertinti visas verslo patiriamas išlaidas ir užkirs kelią 2018 m. situacijos pasikartojimui ateityje.

Finansų ministerijos AN pokytis 2014–2022 m., eurai

9 pav.

SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTERIJA:

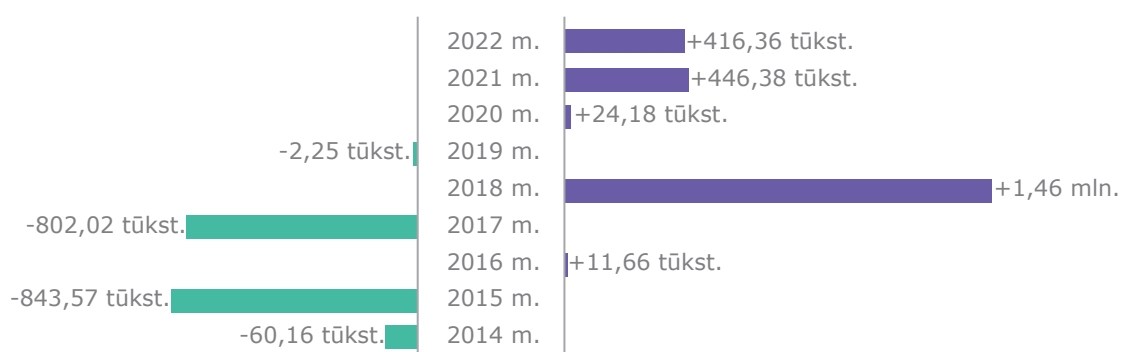
Socialinės apsaugos ir darbo ministerija (toliau – SADM) per 2022 m. padidino administracinę naštą 416,36 tūkst. eurų, nepaisant to, kad I pusmetį buvo fiksuotas reikšmingas administracinės naštos mažėjimas, t. y. 212,57 tūkst. eurų. II pusmetį buvo priimti 2 teisės aktai SADM kompetencijos srityje, kurie administracinę naštą padidino daugiau nei 100 tūkst. eurų. Iš viso per 2022 m. buvo priimti 5 teisės aktai, turėję įtakos administracinės naštos pokyčiui. Detalesnė informacija apie reikšmingiausią įtaką turėjusius SADM kompetencijos teisės

aktus yra pateikta Ataskaitos skyriuje „Labiausiai administracinę naštą 2022 m. didinę teisės aktai“. SADM rezultatas sudaro 36 proc. viso institucijų per 2022 metus padidintos administracinės naštos rezultato. 2021 m. SADM taip pat buvo padidinusi administracinę naštą panašia suma – 446,38 tūkst. eurų, 2020 m. mažesne suma – 24,18 tūkst. eurų, administracinė našta žymiai buvo padidinta 2018 m. – 1,46 mln. eurų.

Per visą administracinės naštos vertinimo laikotarpį nuo 2014 m. SADM savo kompetencijos srityje administracinę naštą padidino iš viso 653,15 tūkst. eurų ir yra 1 vietoje tarp institucijų pagal administracinės naštos padidinimo rodiklio dydį.

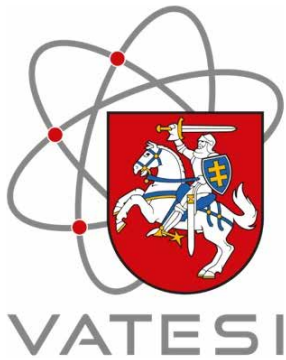
Pažymėtina, kad SADM atstovai, derindami teisės aktų projektus ir jų sukeltą administracinės naštos pokytį su EIMIN, neretai įvardija problemą, kad dažniausiai priimami teisės aktų pakeitimai, didinantys administracinę naštą SADM kompetencijos srityje, yra įgyvendinant Europos Sąjungos (toliau – ES) teisės aktų reikalavimus ir pačiai institucijai yra pakankamai sudėtinga rasti nacionalinių reikalavimų, kurių galima būtų atsisakyti, siekiant palengvinti verslui nustatytus reikalavimus. 2022 m. II pusmetį buvo priimtas Lietuvos Respublikos prieinamumo reikalavimų gaminiams ir paslaugoms įstatymas, įgyvendinantis ES reikalavimus ir didinantis administracinę naštą 428,92 tūkst. eurų.

Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos AN pokytis 2014–2022 m., eurais

10 pav.

VALSTYBINĖ ATOMINĖS ENERGETIKOS SAUGOS INSPEKCIJA:

Valstybinė atominės energetikos saugos inspekcija (toliau – VATESI) per 2022 m. priėmė pakankamai žymią administracinę naštą sukeliantį teisės akto pakeitimą, kuris padidino administracinę naštą beveik 48,62 tūkst. eurų ir bendras 2022 m. administracinės naštos pokyčio rodiklis išaugo iki 48,69 tūkst. eurų. Detalesnė informacija apie šį teisės akto pakeitimą pateikta Ataskaitos skyriuje „Labiausiai administracinę naštą 2022 m. didinę teisės aktai“. Atkreiptinas dėmesys, kad VATESI per visą administracinės naštos vertinimo laikotarpį nuo 2014 m. administracinę naštą mažino arba didino nežymiai, t. y. iki 1000 eurų. Administracinę naštą didino 2015 m. 303 eurai ir 2020 m.

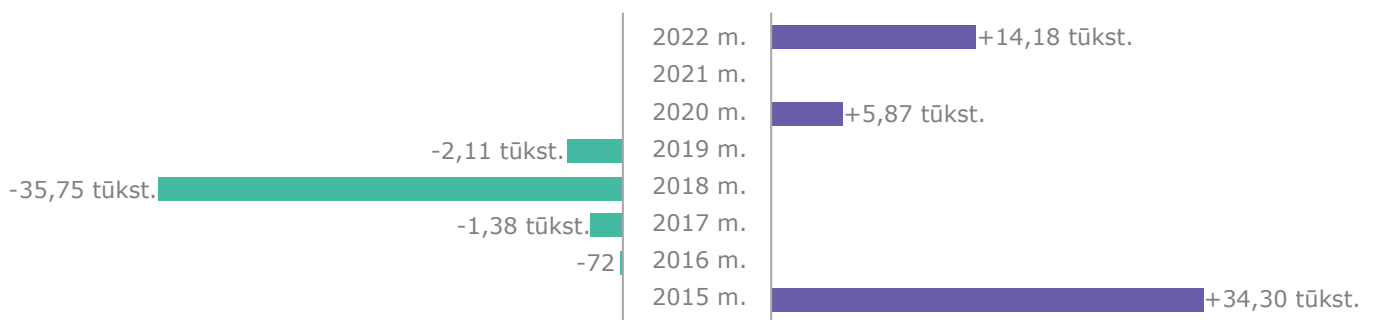
422 eurai, o mažino 2016 m. 192 eurai, 2017 m. 848 eurai, 2018 m. 245 eurai, 2019 m. 294 eurai ir 2021 m. 32 eurai.

RYŠIŲ REGULIAVIMO TARNYBA:

Ryšių reguliavimo tarnyba (toliau – RRT) per 2022 m. padidino administracinę naštą iš viso 14,18 tūkst. eurų, iš kurių beveik 9,28 tūkst. eurų administracinės naštos pokytis yra kilęs iš ES teisės aktų reikalavimų. Per visą administracinės naštos vertinimo laikotarpį nuo 2014 m. RRT padidino administracinę naštą 15,04 tūkst. eurų. Žymiausias padidėjimas per visą laikotarpį buvo 2015 m., kai administracinė našta verslui RRT kompetencijos srityje padidėjo 34,30 tūkst. eurų, o žymiausias sumažinimas RRT kompetencijos srityje buvo 2018 m., kai administracinės naštos pokyčio rodiklis siekė -35,75 tūkst. eurų.

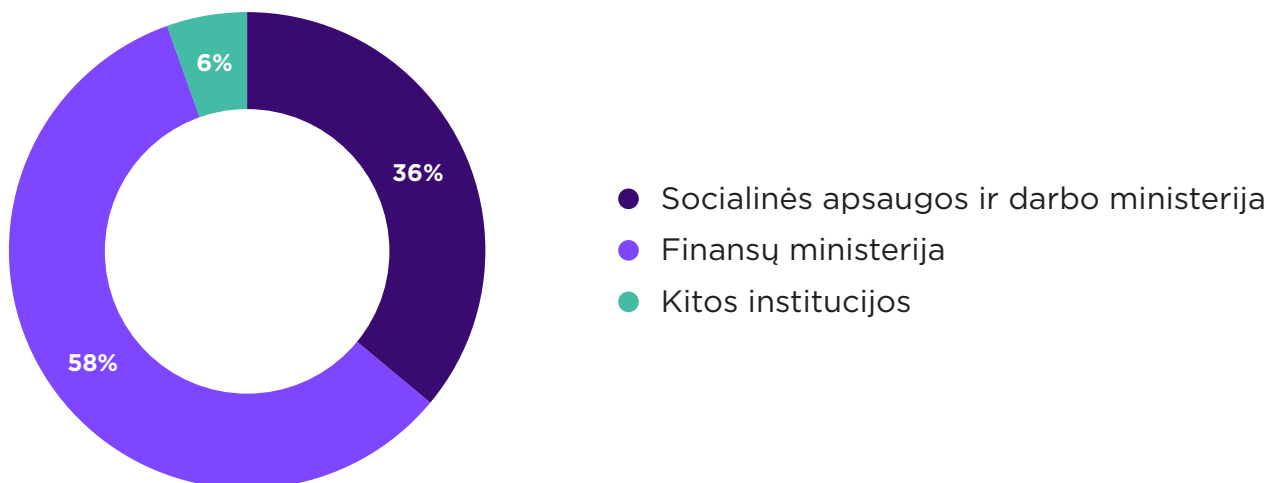
Ryšių reguliavimo tarnybos AN pokytis 2014–2022 m., eurai

11 pav.

2022 m. administracinės naštos pokyčio rodiklio dydį sudaro 5 institucijų kompetencijos srityse sukeliama administracinės naštos pokyčio didinimo rodikliai – administracinė našta iš viso padidinta daugiau nei 1,15 mln. eurų. Žemiau pateiktame grafike pavaizduota, kiek institucijos per visus 2022 m. prisidėjo (procentais) prie padidintos administracinės naštos rezultato. Matome, kad reikšmingiausiai administracinę naštą iš šių 5 institucijų padidino FINMIN ir SADM, o kitų institucijų (VATESI, RRT ir Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos) priimti teisės aktai sudarė tik 6 proc. administracinės naštos padidėjimo.

**Administracinę naštą didinusios institucijos 2022 metais,
procentais (iš viso +1 153 244 Eur)**

12 pav.

Pateiktoje 1 lentelėje nurodyti visų 18 institucijų, kurios per 2022 m. II pusmetį mažino arba didino administracinę naštą savo kompetencijos srityje, administracinės naštos pokyčio dydžiai.

Ataskaitos 1 priede pateiktas teisės aktų projektų, įtrauktų į administracinės naštos pokyčio skaičiavimą per 2022 m. I pusmetį, sąrašas, o 2 priede – atitinkamai per 2022 m. II pusmetį sąrašas.

1 lentelė. Institucijų 2022 m. II pusmečio administracinės naštos pokyčio rodiklio rezultatai

Eil. Nr.	Institucija	Pokytis (eurais) 2022 m. II pusm.	AN pokytis (ES teisės aktų kilmės) 2022 m. II pusm.
1	Aplinkos ministerija	-3 994 878,09	-37 068,73
2	Ekonomikos ir inovacijų ministerija	-2 962 058,56	-28 024,50
3	Žemės ūkio ministerija	-790 695,88	-223 402,20
4	Nacionalinė žemės tarnyba	-636 123,76	0
5	Sveikatos apsaugos ministerija	-459 124,72	-16 665,51
6	Energetikos ministerija	-353 370,85	-26 205,37
7	Susisiekimo ministerija	-159 395,17	11 171,87
8	Valstybinė vaistų kontrolės tarnyba	-55 285,81	0
9	Vidaus reikalų ministerija	-35 589,51	0
10	Lietuvos standartizacijos departamentas	-23 443,77	0
11	Valstybės duomenų agentūra (buvęs Lietuvos statistikos departamentas)	-23 354,84	-23 354,84
12	Aplinkos apsaugos agentūra	-278,84	0
13	Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba	31,50	0
14	Ryšių reguliavimo tarnyba	14 176,10	9 277,04
15	Valstybinė mokesčių inspekcija	16 648,14	0
16	Valstybinė atominės energetikos saugos inspekcija	48 692,42	0
17	Socialinės apsaugos ir darbo ministerija	628 936,08	428 915,48
18	Finansų ministerija	673 980,27	1 201,37
IŠ VISO:		-8 111 135,29	95 844,61

Pateiktoje 2 lentelėje nurodyti visų 22 institucijų, kurios per visus 2022 m. mažino arba didino administracinę naštą savo kompetencijos srityje, administracinės naštos pokyčio dydžiai.

2 lentelė. Institucijų 2022 metų administracinės naštos pokyčio rodiklio rezultatai

Eil. Nr.	Institucija	Pokytis (eurais) 2022 m.	AN pokytis (ES teisės aktų kilmės) 2022 m.
1	Aplinkos ministerija	-7 358 493,86	-36 848,63
2	Valstybinė mokesčių inspekcija	-5 808 682,06	0,00
3	Ekonomikos ir inovacijų ministerija	-2 964 263,56	-28 024,50
4	Žemės ūkio ministerija	-717 970,65	-223 402,20
5	Nacionalinė žemės tarnyba	-636 123,76	0,00
6	Sveikatos apsaugos ministerija	-426 693,03	-16 150,53
7	Energetikos ministerija	-338 901,87	-13 776,54
8	Lietuvos geologijos tarnyba	-194 250,00	0,00
9	Susisiekimo ministerija	-151 644,07	11 171,87
10	Valstybinė vaistų kontrolės tarnyba	-55 285,81	0,00
11	Vidaus reikalų ministerija	-35 589,51	0,00
12	Valstybės duomenų agentūra (buvęs Lietuvos statistikos departamentas)	-25 466,96	-25 466,96
13	Lietuvos standartizacijos departamentas	-23 443,77	0,00
14	Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyba prie SAM	-4 969,05	0,00
15	Lietuvos transporto saugos administracija	-591,68	-591,68
16	Aplinkos apsaugos agentūra	-278,84	0,00
17	Radiacinės saugos centras	-19,02	-19,02
18	Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba	31,50	0,00
19	Ryšių reguliavimo tarnyba	14 176,10	9 277,04
20	Valstybinė atominės energetikos saugos inspekcija	48 692,42	0,00
21	Socialinės apsaugos ir darbo ministerija	416 364,20	428 915,48
22	Finansų ministerija	673 980,27	1 201,37
IŠ VISO:		-17 589 423,01	106 285,70

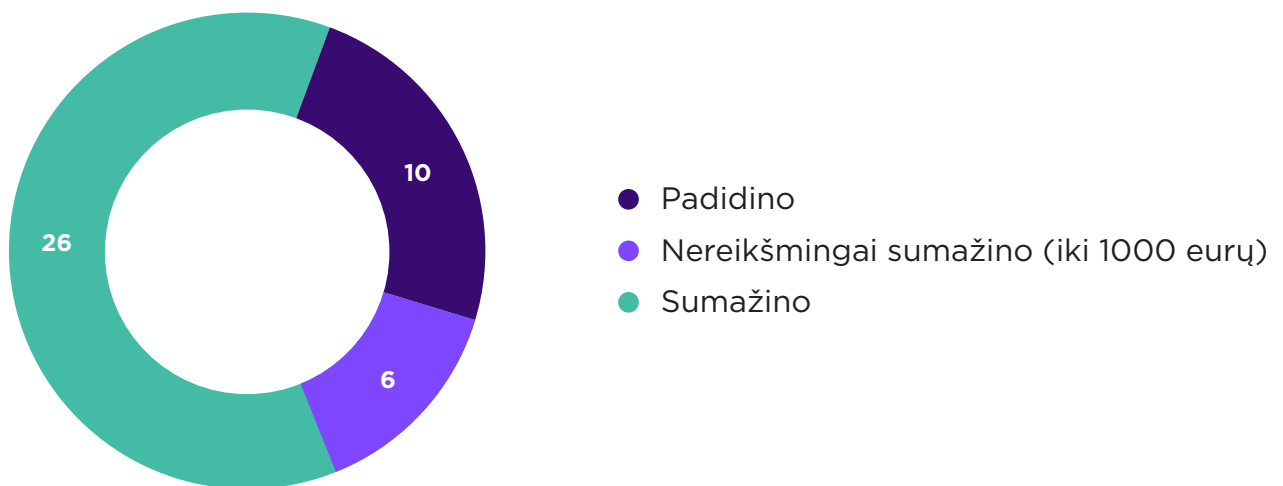
Kaip matoma iš 2 lentelėje pateiktų duomenų, iš ES teisės aktų kilęs administracinės naštos pokytis per visus 2022 metus yra pakankamai reikšmingas (beveik 106,29 tūkst. eurų padidėjimas), nors per I pusmetį ES teisės aktų reikalavimų perkėlimas į nacionalinę teisę sukėlė tik 10,44 tūkst. eurų administracinės naštos padidėjimą. II pusmetį buvo priimta daugiau pakeitimų, įgyvendinančių ES teisę, kurie padidino naštą 95,84 tūkst. eurų. Labiausiai prie naštos didinimo prisidėjo jau minėtas SADM parengtas Lietuvos Respublikos prieinamumo reikalavimų gaminiams ir paslaugoms įstatymas, apie kurį išsamesnė informacija pateikta Ataskaitos skyriuje „Labiausiai administracinę naštą 2022 m. didinę teisės aktai“.

Pažymėtina, kad rengiant Ataskaitą buvo įvertintas tiek 2022 m. I pusmetį, tiek II pusmetį sukeliamas administracinės naštos pokyčio dydis, kurį lėmė iš ES kilęs reguliavimas, kadangi teisės aktų projektų rengėjai nuolat informuoja EIMIN, kad nėra teisinga nurodyti tokio reguliavimo perkėlimo į nacionalinę teisę rodiklį prie bendro institucijų kompetencijos srities reguliavimo sukeliama administracinės naštos pokyčio rodiklio. **Iš apskaičiuoto teisės aktų sukeliama administracinės naštos pokyčio, kilusio iš ES teisės aktų reguliavimo, matyti, kad jis yra pakankamai žymus, tačiau, vertinant bendrą visų institucijų per ataskaitinį laikotarpį priimtų teisės aktų administracinės naštos pokyčio dydį (17,59 mln. eurų sumažėjimą), neturi itin didelės įtakos.** Jeigu vertintume atskirai kiekvienos institucijos kompetencijos srityje sukeliamos administracinės naštos pokytį, matytume, kad tiesioginę įtaką ES teisės aktų reikalavimai darė 4 institucijų rodikliui. Susisiektimo ministerijos administracinės naštos pokyčio rodikliui ES teisės aktų reikalavimai turėjo pakankamai nedidelę įtaką, kadangi institucija per 2022 m. sumažino administracinę naštą daugiau nei 151,64 tūkst. eurų, o dėl ES teisės aktų reikalavimų administracinė našta didėjo beveik 11,17 tūkst. eurų. RRT administracinės naštos pokyčio rodiklio per 2022 m. (14,18 tūkst. eurų padidėjimas) 65 proc. sudaro ES teisės aktų reikalavimų sukeliama administracinės naštos padidėjimas (beveik 9,28 tūkst. eurų), o tai yra pakankamai reikšminga suma šios institucijos rodikliui. FINMIN administracinės naštos padidėjimui per 2022 m. (673,98 tūkst. eurų) ES teisės aktų reikalavimai darė įtaką nežymiai, kadangi sudarė tik 0,2 proc. (1,2 tūkst. eurų) bendro administracinės naštos rodiklio. Reikšmingiausią įtaką ES teisės aktų reikalavimai, kaip jau buvo minėta, darė SADM rodikliui (beveik 428,92 tūkst. eurų), didesnės apimties, nei institucijai pavyko sumažinti administracinę naštą per 2022 m. (416,36 tūkst. eurų).

INSTITUCIJŲ PASIEKIMAI MAŽINANT ADMINISTRACINĘ NAŠTĄ VERSLUI PER VISĄ 2014–2022 M. LAIKOTARPĮ

EIMIN pagal institucijų pateiktus duomenis apibendrina pasiekimus administracinės naštos ūkio subjektams mažinimo srityje nuo 2014 m., kai buvo nustatytas privalomas administracinės naštos ūkio subjektams vertinimas. Per 2014–2022 m. laikotarpį labiausiai administracinę naštą sumažinusios institucijos: pirmoje vietoje FINMIN – 71,34 mln. eurų, antroje vietoje VMVT – 41,28 mln. eurų, o trečioje vietoje VMI – 11,19 mln. eurų. Konkretūs visų institucijų administracinės naštos pokyčio rodikliai per šį laikotarpį pateikti Ataskaitos 3 priede. Institucijų, kurios per šį laikotarpį sumažino ir padidino administracinę naštą ūkio subjektams savo kompetencijos srityje, skaičiai pateikiami 13 paveiksle.

Institucijų pasiekimai per visą vertinimo laikotarpį 2014–2022 m.

13 pav.

LABIAUSIAI ADMINISTRACINĘ NAŠTĄ 2022 M. MAŽINĘ TEISĖS AKTAI

2022 metais į administracinės naštos pokyčio rodiklio skaičiavimus buvo įtraukti 6 teisės aktai, kurie administracinę naštą mažina daugiau nei 1 mln. eurų ir 15 teisės aktų, kurie mažina administracinę naštą nuo 100 tūkst. iki 1 mln. eurų. Labiausiai administracinę naštą mažinę teisės aktai:

1. Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko įsakymo pakeitimu³ kuro **objektų eksploatuotojams** (išskyrus išimtis) **panaikinta prievolė vykdyti naftos produktų inventorizaciją, taip pat ūkio subjektams panaikinta prievolė teikti AKC412 Kuro talpyklose laikomų naftos produktų, bioproduktų ir kitų degiųjų skystų produktų operacijų ataskaitos formą** bei kiti pakeitimai, kurie leido sumažinti ūkio subjektams administracinę naštą daugiau nei **5,57 mln. eurų**.

2. Paviršinių vandens telkinių apsaugos zonų ir pakrančių apsaugos juostų nustatymo tvarkos aprašo pakeitimu⁴ **atsisakyta pakrančių apsaugos juostų pločio diferencijavimo atsižvelgiant į pakrantės žemės paviršiaus polinkio kampą ir įvedami fiksuoti dydžiai**. Pagal šio aprašo nuostatas **bus rengiamas teritorijų, kuriose taikomos paviršinių vandens telkinių apsaugos zonų ir pakrantės apsaugos juostų specialiosios žemės naudojimo sąlygos, žemėlapis ir apsaugos zonos ir pakrantės apsaugos juostos bus nustatomos pagal šio žemėlapio duomenis**. Galimybę specialiąsias žemės naudojimo sąlygas nustatyti žemėlapyje ir (ar) schemeje, nerengiant teritorijų planavimo dokumento ar žemės valdos projekto, numato Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo 6 str. 1 dalies 6 punkto nuostatos. Šis pakeitimas ūkio subjektams sumažino administracinę naštą **2,55 mln. eurų**.

3. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro įsakymo pakeitimu⁵ nustatyta, kad gamintojai ir importuotojai, Lietuvos Respublikos vidaus rinkai tiekiantys alyvas, transporto priemones, elektros ir elektroninę įrangą, baterijas ir akumuliatorius, apmokestinamuosius gaminius (išskyrus baterijas ir akumuliatorius), **gminių apskaitos žurnalą** Vieningoje gaminių, pakuočių ir atliekų apskaitos informacinėje sistemoje **turės pildyti nebe kas mėnesį, o kas ketvirtį**. Šis pakeitimas sumažina ūkio subjektams tenkančią administracinę naštą **1,85 mln. eurų**.

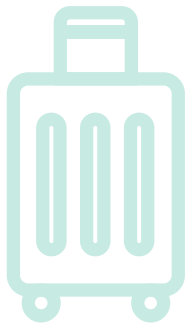
4. Atliekų susidarymo ir tvarkymo apskaitos ir ataskaitų teikimo taisyklių pakeitimu⁶ **atsisakyta atliekų susidarymo ketvirtinių suvestinių formavimo ir tvirtinimo, atsisakyta mišrių komunalinių atliekų registravimo atliekų susidarymo žurnaluose ir nustatyta atliekų susidarymo apskaitos vykdymo išimtis pakuotes savoms reikmėms sunaudojantiems gamintojams ir importuotojams**, kurie, vadovaujantis Lietuvos Respublikos mokesčio už aplinkos teršimą įstatymo 6 straipsnio 7 punktu, atleidžiami nuo mokesčio už aplinkos teršimą vienkartinį pakuočių atliekomis. Šis pakeitimas ūkio subjektams sumažino administracinę naštą beveik **1,329 mln. eurų**.

³ Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2011 m. sausio 25 d. įsakymo Nr. VA-16 „Dėl Naftos produktų, bioproduktų, kitų degiųjų skystų produktų ir gamtinių dujų apskaitos taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo projektas.

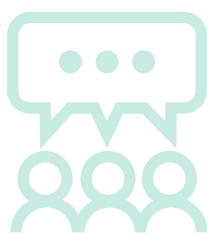
⁴ Paviršinių vandens telkinių apsaugos zonų ir pakrančių apsaugos juostų nustatymo tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2001 m. lapkričio 7 d. įsakymu Nr. 540 „Dėl Paviršinių vandens telkinių apsaugos zonų ir pakrančių apsaugos juostų nustatymo tvarkos aprašo patvirtinimo“, pakeitimo projektas.

⁵ Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2009 m. gegužės 27 d. įsakymo Nr. D1-290 „Dėl Gminių apskaitos ir atliekų tvarkymo organizavimo veiklos ataskaitų teikimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo projektas.

⁶ Lietuvos Respublikos aplinkos ministro įsakymo „Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2011 m. gegužės 3 d. įsakymo Nr. D1-367 „Dėl Atliekų susidarymo ir tvarkymo apskaitos ir ataskaitų teikimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas.

5. Siekiant sumažinti finansinę naštą smulkiesiems kelionių verslo atstovams (kurių paskutinių metų bendros pajamos mažesnės nei 1 mln. eurų), Turizmo įstatymo pakeitimu⁷ **nustatyta gerokai mažesnė negu iki šiol minimali kelionių organizatoriaus draudimo suma – 20 tūkst. eurų vietoj 50 tūkst. eurų.** Taip pat nustatyta minimali 3 tūkst. eurų prievolių įvykdymo užtikrinimo suma organizuojantiems atvykstantįjį turizmą. Be to, įtvirtinamas Nacionalinės turizmo informacinės sistemos steigimas, į kurią viešbučiai ar kiti apgyvendinimo paslaugų teikėjai turės per 24 val. nuo turisto apgyvendinimo suvesti tam tikrus jo duomenis, vietoj šiuo metu privalomos tvarkos kaupti ir saugoti penkerius metus užpildytas popierinės formos registracijos korteles, kas taip pat sumažins administracinę naštą. Surinkti duomenys leis realiu laiku gauti turistų skaičių, apgyvendinimo įstaigų užimtumą, turistų nakvynių trukmę. Šie pakeitimai sumažins ūkio subjektams administracinę naštą ir prisitaikymo prie reguliavimo išlaidas **daugiau nei 1,28 mln. eurų.**

6. Akcinių bendrovių įstatymo pakeitimu⁸ patikslintos nuostatos dėl visuotinio akcininkų susirinkimo protokolo priedų pateikimo tais atvejais, kai šis protokolas teikiamas tretiesiems asmenims. **Tretiesiems asmenims kartu su protokolu teikiamų dokumentų sąrašas siaurinamas.** Nuo šiol tretiesiems asmenims kartu su protokolu bus pateikiami tik esminiai dokumentai, susiję su tinkamu visuotinio akcininkų susirinkimo sušaukimu, visų akcininkų sąrašu, taip pat pastabomis dėl protokolo ir protokolą pasirašiusių asmenų išvadomis dėl šių pastabų. Šie pakeitimai sumažins ūkio subjektams administracinę naštą **daugiau nei 1,23 mln. eurų.**

⁷ Lietuvos Respublikos turizmo įstatymo NR. VIII-667 pakeitimo įstatymo projektas.

⁸ Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymo Nr. VIII-1835 2, 15, 17, 21, 27, 28, 29, 30, 30(1), 32, 34, 37, 37², 40, 42, 45, 47, 47¹, 51 ir 78 straipsnių, priedo pakeitimo ir įstatymo papildymo 46¹ straipsniu įstatymo projektas.

LABIAUSIAI ADMINISTRACINĘ NAŠTĄ 2022 M. DIDINĘ TEISĖS AKTAI

2022 metais į administracinės naštos pokyčio rodiklio skaičiavimus buvo įtraukti 3 teisės aktų pakeitimai, kurie padidino administracinę naštą nuo 100 tūkst. iki 1 mln. eurų:

1. Kasos aparatų diegimo ir naudojimo tvarkos aprašo pakeitimu⁹ **atsisakoma galimybės nenaudoti kasos aparatų, kai išrašomas kasos pajamų orderis** Kasos darbo organizavimo ir kasos operacijų atlikimo taisyklėse¹⁰ nustatyta tvarka. Dėl šio pakeitimo ūkio subjektams padidėja administracinė našta ir prisitaikymo prie reguliavimo išlaidos **652,9 tūkst. eurų**.

2. Priimtu Lietuvos Respublikos prieinamumo reikalavimų gaminiais ir paslaugoms įstatymu, perkeliančiu Prieinamumo direktyvą¹¹, bus užtikrinama, kad į rinką būtų teikiami tik prieinamumo reikalavimus atitinkantys gaminiai ir teikiamos tik prieinamumo reikalavimus atitinkančios paslaugos, kai šiems gaminiais ir paslaugoms¹² yra taikomi tokie reikalavimai. **Ūkio subjektams reikės susipažinti ir įvertinti taikytinus prieinamumo reikalavimus gaminiui ar paslaugai, parengti techninius dokumentus bei atlikti prieinamumo reikalavimų vertinimo procedūrą, pažymėti gaminį CE ženklu, atlikti neproporcingos naštos vertinimą, saugoti informaciją** ir pan. Šie pakeitimai preliminariai ūkio subjektams padidins administracinę naštą daugiau nei **428,9 tūkst. eurų**.

3. Darbo kodekso pakeitimu¹³ **įtvirtinta pareiga darbdaviams darbo sutartis su darbuotojais iš kitų šalių pasirašyti ne tik lietuvių kalba, bet ir kita jiems suprantama kalba**. Taip pat **laikinojo įdarbinimo įmonėms** vietoj anksčiau nustatytos pareigos **teikti** Valstybinei darbo inspekcijai **informaciją apie įdarbinimą per laikinojo įdarbinimo įmones ir laikinųjų darbuotojų skaičių** kas pusę metų, atsirado reikalavimas teikti tą pačią informaciją **kas mėnesį**. Šie pakeitimai padidino ūkio subjektams administracinę naštą beveik **277,5 tūkst. eurų**.

Taip pat 2022 metais į administracinės naštos pokyčio rodiklio skaičiavimus buvo įtraukta 12 teisės aktų, kurie didina administracinę naštą nuo 10 tūkst. iki 100 tūkst. eurų. Labiausiai administracinę naštą padidinę teisės aktai:

⁹ Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. rugpjūčio 13 d. nutarimo Nr. 1283 „Dėl Kasos aparatų diegimo ir naudojimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo projektas.

¹⁰ Kasos darbo organizavimo ir kasos operacijų atlikimo taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2000 m. vasario 17 d. nutarimu Nr. 179 „Dėl Kasos darbo organizavimo ir kasos operacijų atlikimo taisyklių patvirtinimo“.

¹¹ 2019 m. balandžio 17 d. priimta Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2019/882 dėl gaminių ir paslaugų prieinamumo reikalavimų (Europos prieinamumo aktas).

¹² Prieinamumo direktyva taikoma kompiuteriams ir operacinėms sistemoms, mokėjimo terminalams ir tam tikriems savitarnos terminalams (pvz., bankomatams, bilietų pardavimo automatams, registracijos automatams ir interaktyviems informacijos teikimo savitarnos terminalams), išmaniesiems telefonams ir kitai įrangai, naudojamai elektroninių ryšių paslaugoms, televizijos įrangai su skaitmeninės televizijos paslaugomis, elektroninėms skaityklėms. Taip pat telefonijos paslaugoms, paslaugoms, kuriomis suteikiama prieiga prie audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų, tam tikriems oro, autobusų, geležinkelių ir vandens transporto paslaugų elementams (pvz., interneto svetainėms, nešiojamaisiais prietaisais teikiamoms paslaugoms, elektroniniams bilietams ir informacijos teikimui), banko paslaugoms vartotojams, elektroninėms knygoms, elektroninės prekybos paslaugoms, atsakymams į skubios pagalbos pranešimus, kurie gaunami skubiosios pagalbos tarnybų ryšio numeriu 112.

¹³ Lietuvos Respublikos darbo kodekso 24, 25, 26, 30, 36, 40, 44, 46, 52, 59, 64, 107, 113, 131, 133, 134, 137, 206 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas.

1. Ekologinės gamybos žurnalo ir jo pildymo tvarkos aprašo pakeitimu¹⁴, įgyvendinant ES teisės aktų reikalavimus¹⁵, Ekologinės gamybos žurnalo 3 lentelė papildyta grafomis, kuriose yra **reikalaujama nurodyti laiką nuo kada (valandų ir minučių tikslumu) išleidžiami paukščiai į lauką – diendaržius / lauko aikšteles – vaikščioti ir kada atgal grįžta į tvartus**, kad būtų galimybė apskaičiuoti trečdalį jų gyvenimo trukmės, praleistą ganantis / vaikščiojant diendaržiuose / lauko aikštelėse. Šis ir kiti pakeitimai sukels administracinę naštą ekologinės gyvulininkystės veiklos vykdytojams beveik **89,3 tūkst. eurų**.

2. Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro įsakymu¹⁶ numatyti reikalavimai, užtikrinantys integruotos kenksmingųjų organizmų kontrolės principų taikymo oficialiąją kontrolę, kaip to reikalauja 2009 m. spalio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2009/128/EB, nustatančios Bendrijos veiksmų pagrindus, siekiant tausiojo pesticidų naudojimo, nuostatos, todėl beveik **52,9 tūkst. eurų** padidėjo administracinė našta augalų apsaugos produktų profesionaliesiems naudotojams, kuriems **atsiranda pareiga pildyti ir saugoti popierinę arba elektroninę Integruotos kenksmingųjų organizmų kontrolės (IKOK) principų taikymo žemės ūkio veikloje anketą**.

3. Branduolinės saugos reikalavimų BSR-3.2.2-2016 „Radioaktyviųjų atliekų atliekynai“¹⁷ pakeitimu atsirado naujas **reikalavimas licencijos eksploatuoti atliekyną turėtojiui** atliekyno etapui po uždarymo **parengti ir suderinti su VATESI atnaujintą saugos analizės ataskaitą**. Tai vienam ūkio subjektui padidins administracinę naštą **48,6 tūkst. eurų**.

4. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro įsakymo¹⁸ pakeitimu nustatytas **privalomas reikalavimas** asmens sveikatos priežiūros įstaigoms **patvirtinti reklaminių renginių asmens sveikatos priežiūros įstaigose organizavimo tvarką**. Tai ūkio subjektams padidina administracinę naštą **33,9 tūkst. eurų**. Sveikatos apsaugos ministerija atkreipia dėmesį, kad šis reikalavimas buvo nustatytas įgyvendinant Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos pateiktą rekomendaciją ir pažymi, kad tai yra vienkartinis įpareigojimas, be to, daug įstaigų jau turėjo pasitvirtinę tokias tvarkas.

5. Pranešimo apie gautus (priimtus) atsiskaitymus ir / ar bet kokius kitus mokėjimus pagal sandorį grynaisiais pinigais PRC915 formos, papildomo lapo PRC915P formos bei jos užpildymo ir pateikimo taisyklėmis¹⁹ nustatyta, kad **atsiskaitymus grynaisiais pinigais**, taip pat bet kokius kitus mokėjimus pagal sandorį grynaisiais pinigais gaunantis (priimantis) asmuo per 10 dienų VMI nustatyta tvarka **turi pranešti mokesčių administratoriui** apie atsiskaitymų grynaisiais pinigais, taip pat bet kokių kitų mokėjimų pagal sandorį grynaisiais pinigais faktą, aplinkybes, dėl kurių nebuvo galima atsiskaityti negrynaisiais pinigais, ir pateikti sandorio šalių identifikavimo duomenis (**užpildyti pranešimo PRC915 formą**). Administracinės naštos padidėjimas siejamas su mokesčių mokėtojų pareiga, esant Lietuvos Respublikos atsiskaitymų grynaisiais pinigais ribojimo įstatymo 4 straipsnio 2 dalies 3 punkte numatytoms sąlygoms. Šis pakeitimas ūkio subjektams padidins administracinę naštą beveik **25,5 tūkst. eurų**.

¹⁴ Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2021 m. gruodžio 27 d. įsakymo Nr. 3D-857 „Dėl Ekologinės gamybos žurnalo ir jo pildymo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo projektas.

¹⁵ Nuo 2022 m. sausio 1 d. įsigaliojo naujas 2018 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/848 dėl ekologinės gamybos ir ekologiškų produktų ženklinimo, kuriuo panaikintas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 834/2007 (toliau – R 2018/848). R 2018/848 II priedo II dalies 1.9.4.4 punkto d dalyje nurodyta, kad naminiams paukščiams diendaržiai turi būti prieinami mažiausiai trečdalį jų gyvenimo trukmės. Tačiau vištoms dedeklėms ir penimiems naminiams paukščiams diendaržiai turi būti prieinami mažiausiai trečdalį jų gyvenimo trukmės, išskyrus, kai pagal Europos Sąjungos teisės aktus taikomi laikini apribojimai.

¹⁶ Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2022 m. kovo 23 d. įsakymas Nr. 3D-205 „Dėl žemės ūkio ministro 2021 m. birželio 29 d. įsakymo Nr. 3D-535 „Dėl augalų apsaugos plano patvirtinimo“ pakeitimo“.

¹⁷ Valstybinės atominės energetikos saugos inspekcijos viršininko įsakymo „Dėl Valstybinės atominės energetikos saugos inspekcijos viršininko 2016 m. lapkričio 30 d. įsakymo Nr. 22.3-188 „Dėl Branduolinės saugos reikalavimų BSR-3.2.2-2016 „Radioaktyviųjų atliekų atliekynai“ patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas.

¹⁸ Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro įsakymo „Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2006 m. gruodžio 28 d. įsakymo Nr. V-1128 „Dėl Vaistinių preparatų reklamos taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas.

¹⁹ Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko įsakymo „Dėl Pranešimo apie gautus (priimtus) atsiskaitymus ir / ar bet kokius kitus mokėjimus pagal sandorį grynaisiais pinigais PRC915 formos, papildomo lapo PRC915P formos bei jos užpildymo ir pateikimo taisyklių patvirtinimo“ projektas.

GERESNIS REGLAMENTAVIMAS: POKYČIAI IR PLANAI

Perėjimas nuo administracinės naštos prie bendrų prisitaikymo prie reguliavimo išlaidų vertinimo

Verslo patiriama našta neapsiriboja vien tik administracine našta, o teisės aktuose nustatomi ne vien informaciniai įpareigojimai, tačiau nuo 2014 m. iki šiol institucijos vertino tik administracinės naštos pokytį ūkio subjektams. Siekdama kuo išsamesnio kiekybinio prisitaikymo prie reguliavimo poveikio vertinimo ir įrodymais grįstų sprendimų priėmimo, EIMIN parengė, o **Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2022 m. balandžio 6 d. nutarimu Nr. 333 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. sausio 11 d. nutarimo Nr. 4 „Dėl Administracinės naštos ūkio subjektams nustatymo metodikos patvirtinimo“ pakeitimo“²⁰** (toliau – nutarimas) patvirtino Ūkio subjektų administracinės naštos ir prisitaikymo prie reguliavimo išlaidų vertinimo metodiką (toliau – Metodika), kuri įsigaliojo nuo 2022 m. balandžio 8 d.

Pagrindinės nutarimo ir Metodikos nuostatos:

- Iki 2022 m. gruodžio 31 d. buvo privaloma ministerijoms, įstaigoms prie ministerijų, kitoms ministerijoms pavaldžioms valstybės institucijoms, Lietuvos Respublikos Vyriausybės įstaigoms ir kitoms Lietuvos Respublikos Vyriausybei atskaitingoms valstybės institucijoms (toliau – institucijos) vertinti tik administracinės naštos pokytį ūkio subjektams bei rekomenduojama vertinti prisitaikymo prie reguliavimo išlaidas. O **nuo 2023 m. sausio 1 d. institucijoms jau yra privaloma vertinti galimas sukelti prisitaikymo prie reguliavimo išlaidas ūkio subjektams** bei **nuolat ieškoti priemonių** siekiant užtikrinti, kad **bendras prisitaikymo prie reguliavimo išlaidų**, kurias ūkio subjektams sukelia institucijos kompetencijos srityje priimtas teisinis reguliavimas, **lygis per kalendorinius metus išliktų nepakitęs arba mažėtų** („One in, one out“ taisyklė);
- **rekomenduojama savivaldybėms ir Vyriausybei nepavaldžioms institucijoms vertinti prisitaikymo prie reguliavimo išlaidų pokytį ūkio subjektams;**
- nutarimo 3 punkte ir Metodikos 5 punkte yra **įtvirtintos išimtys, kada administracinė našta ir prisitaikymo prie reguliavimo išlaidos gali būti nevertinamos** dėl to, kad jos laikomos **mažareikšmėmis** (*kai įvykdyti informacinį įpareigojimą ūkio subjektui trunka mažiau nei 2 valandas per metus ir jis taikomas mažiau nei 20 ūkio subjektų, administracinės naštos pokyčio apskaičiavimas neatliekamas; kai ketinamu keisti teisės aktu nustatytas ar teisės akto projektu siūlomas nustatyti naujas, naikinamas ir (ar) keičiamas galiojantis įpareigojimas ūkio subjektams, kuriam vykdyti nereikia patirti išlaidų investicijoms, ir jis taikomas ne daugiau kaip 5 ūkio subjektams, prisitaikymo prie reguliavimo išlaidų ūkio subjektams pokytis nevertinamas*).

²⁰ <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/200ab440b66411ec8d9390588bf2de65>

Mokymai ir metodinė pagalba

Kaip ir 2021 metais, taip ir 2022 metais, EIMIN organizavo mokymus administracinės naštos vertinimo ir mažinimo tema: 2022 m. vasario 18 d. vyko mokymai Nacionalinės mokėjimų agentūros darbuotojams; 2022 m. balandžio 14 d. vykdyti mokymai skirtingų savivaldybių auditoriams, kuriuose taip pat buvo aptartos savivaldybėse rengiamų administracinės naštos mažinimo priemonių formulavimo, rodiklių nustatymo ir jų įgyvendinimo klaidos, o taip pat pristatyti ir gerieji pavyzdžiai.

Atsižvelgiant į tai, kad buvo priimta Metodika, 2022 m. balandžio 28 d. vykdyti mokymai prisitaikymo prie reguliavimo išlaidų vertinimo ir mažinimo tema EIMIN darbuotojams, o 2022 m. gegužės 26 d. kitų ministerijų darbuotojams, kuriuose dalyvavo ir kelių pavaldžių institucijų atstovai, kurių metu buvo pristatyta nauja Metodika, nauja ataskaitos forma, prisitaikymo prie reguliavimo išlaidų vertinimo žingsniai bei vertinimo pavyzdžiai. Mokymai vyko Kultūros, Energetikos, Finansų, Krašto apsaugos, Socialinės apsaugos ir darbo, Susisiekimo, Teisingumo, Žemės ūkio, Užsienio reikalų, Švietimo, mokslo ir sporto, Vidaus reikalų, Sveikatos apsaugos ministerijų, Vyriausybės kanceliarijos bei ministerijoms pavaldžių įstaigų – Kalėjų departamento prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos, Valstybinio patentų biuro, Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnybos, Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos – darbuotojams. Mokymų metu dalyvavo 129 dalyviai.

2022 m. rugsėjo 22 d. vykdyti mokymai ministerijoms pavaldžių įstaigų darbuotojams, mokymuose dalyvavo daugiau nei 300 dalyvių iš 35 įstaigų. 2022 m. lapkričio 10 d. vyko mokymai savivaldybių darbuotojams, šių mokymų metu dalyvavo daugiau nei 250 dalyvių.

2022 metų gruodžio mėnesį **EIMIN pradėjo vykdyti praktinių administracinės naštos ir prisitaikymo prie reguliavimo išlaidų vertinimo ir mažinimo mokymų sesijas mažesnėms institucijų darbuotojų grupėms**. Gruodžio 1 d. vyko mokymai Žemės ūkio ministerijos darbuotojams, mokymuose dalyvavo apie 40 dalyvių. Gruodžio 8 d. mokymuose dalyvavo 46 dalyviai iš Žemės ūkio, Teisingumo ministerijų bei Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos. 2022 m. gruodžio 14 d. suorganizuoti praktiniai mokymai Valstybinėje augalininkystės tarnyboje, mokymuose dalyvavo 14 dalyvių.

Nors praktiniai mokymai, institucijų pageidavimu, dažniausiai būna organizuojami nuotoliniu būdu, tačiau mokymų metu naudojamos interaktyvios priemonės (pavyzdžiui, interaktyvioji lenta, kurioje dalyviai turi atlikti tam tikrą užduotį, arba ekrane matomi klausimai, į kuriuos mokymų dalyviai turi atsakyti realiu laiku ir pan.). Pastebėtina, kad šiuose **mokymuose institucijų atstovų (mokymų dalyvių) aktyvus įsitraukimas siekia maždaug 80–90 proc.**, t. y. tiek dalyvių atsakinėja į jiems pateiktus klausimus ir atlieka pateiktas užduotis.

EIMIN duomenimis, apie **50 proc. mokymų dalyvių iki mokymų nebūna susidūrę nei su administracinės naštos, nei su prisitaikymo prie reguliavimo išlaidų vertinimu**. Iš viso 2022 metais **mokymuose dalyvavo** ir savo žinias geresnio reglamentavimo, administracinės naštos ir prisitaikymo prie reguliavimo išlaidų vertinimo ir mažinimo srityje gilino **daugiau nei 950 dalyvių**.

2023 metais planuojama dar apie 800 teisės aktų projektų rengėjų apmokyti praktiškai taikyti Metodiką ir mažinti prisitaikymo prie reguliavimo išlaidas. Dar 2022 m. spalio mėn. institucijos buvo pakviestos išreikšti poreikį administracinės naštos ir prisitaikymo prie reguliavimo išlaidų vertinimo ir mažinimo mokymams. Iš 50 institucijų poreikį nurodė 33 institucijos (daugiau nei 600 teisės aktų projektų rengėjų).

Taip pat EIMIN interneto tinklalapyje yra paskelbtas rekomendacinis gerąją praktiką plėtojantis vadovas – **Ūkio subjektų administracinės naštos ir prisitaikymo prie reguliavimo išlaidų vertinimo metodikos taikymo gairės**²¹ bei **Ūkio subjektų administracinės naštos ir prisitaikymo prie reguliavimo išlaidų vertinimo pinigine išraiška skaičiuoklė**²², padedantys teisės aktų projektų rengėjams suprasti prisitaikymo prie reguliavimo išlaidų sandarą ir palengvinantys jų apskaičiavimą, o EIMIN nuolat, pagal poreikį, teikia konsultacijas ir metodinę pagalbą administracinės naštos ir prisitaikymo prie reguliavimo išlaidų vertinimo ir mažinimo klausimais.

Sektoriniai reguliavimo naštos mažinimo 2023–2024 m. planai

Įgyvendindama Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plano, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 m. kovo 10 d. nutarimu Nr. 155 „Dėl Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plano patvirtinimo“, 5.3.4 papunkčio nuostatas, 2022 m. rugpjūčio 2 d. ekonomikos ir inovacijų ministro įsakymu buvo sudaryta darbo grupė (toliau – darbo grupė), į kurią įtraukti EIMIN, AM, SAM, ŽŪM, VMVT, Valstybinės vaistų kontrolės tarnybos, Nacionalinio visuomenės sveikatos centro ir Valstybinės akreditavimo sveikatos priežiūros veiklai tarnybos atstovai. Darbo grupė per 6 organizuotus darbo grupės posėdžius (nuo 2022 m. rugpjūčio iki lapkričio mėn.) išnagrinėjo iš institucijų ir verslo atstovų pateiktus pasiūlymus trijuose sektoriuose ir parengė Sektorinių reguliavimo naštos mažinimo 2023–2024 metais planų sudarymo ir įgyvendinimo veiksmų planą. Atsižvelgdama į darbo grupės rezultatus, **EIMIN parengė** ir 2022 m. vasario 3 d. **pateikė institucijoms derinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl sektorinių reguliavimo naštos mažinimo 2023–2024 metais planų patvirtinimo“ projektą** (toliau – Nutarimo projektas), **kuriuo siūlomi tvirtinti sektoriniai reguliavimo naštos mažinimo 2023–2024 metais planai** (toliau – Sektoriniai planai).

Nutarimo projekto tikslas – nustatyti prioritetinius sektorius, kuriuose 2023–2024 metais bus skiriamas ypatingas dėmesys reguliavimo naštos mažinimui, ir sumažinti reguliavimo naštą ūkio subjektams pasirinktose teisinio reguliavimo srityse.

Nutarimo projektu siūlomi tvirtinti Sektoriniai planai, **kuriuose nustatyti trys sektoriai:**

- 1) asmens ir visuomenės sveikatos priežiūros;
- 2) maisto saugos ir viešojo maitinimo;
- 3) pramonės reglamentavimo.

²¹ https://eimin.lrv.lt/uploads/eimin/documents/files/Prisitaikymo_prie_reguliavimo_i%C5%A1laid%C5%B3_metodikos_Gair%C4%97s.docx

²² <https://eimin.lrv.lt/lt/veiklos-sritys/verslo-aplinka/geresnis-reglamentavimas/prisitaikymo-prie-reguliavimo-islaidu-vertinimas>

Už Sektorinių planų priemonių įgyvendinimą **atsakingos SAM, EIMIN, AM, Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba** ir **kitos institucijos** pagal kompetenciją.

Už Sektorinių planų priemonių įgyvendinimo koordinavimą ir stebėseną atsakinga institucija – EIMIN. EIMIN taip pat teikia ekspertinę, metodinę ir kitą institucijoms reikalingą pagalbą.

Sektorinių planų **atsakingiems vykdytojams** siūloma **vadovautis Sektorinių reguliavimo naštos mažinimo 2023–2024 metais planų vykdymo, koordinavimo ir atsiskaitymo gairėmis**, kuriose išdėstyti svarbiausi Sektorinių planų įgyvendinimo aspektai ir kurios bus skelbiamos EIMIN interneto svetainėje.

Sektorinių planų priėmimas darys teigiamą įtaką verslo aplinkai ir leis efektyviai taikyti geresnio reguliavimo principus. Įgyvendinus Nutarimo projektą, tiesioginę naudą turėtų pajusti ūkio subjektai, kurių veiklą reglamentuojantys teisės aktai būtų peržiūrėti ir patobulinti. Netiesioginę naudą pajustų ir pačios institucijos, atsisakiusios nepagrįstų, perteklinių, neaktualių teisės aktuose įtvirtintų reikalavimų.

Nutarimo priėmimas taip pat prisidės prie institucijų skatinimo nuolat ieškoti priemonių, siekiant užtikrinti, kad bendras prisitaikymo prie reguliavimo išlaidų, kurias ūkio subjektams sukelia institucijos kompetencijos srityje priimtas teisinis reguliavimas, lygis per kalendorinius metus išliktų nepakitęs arba mažėtų.

Licencijų peržiūra sveikatos priežiūros srityje

EIMIN, siekdama gerinti ūkinės veiklos sąlygas, mažinti administracinę naštą, palengvinti ūkio subjektų licencijavimo reguliavimą bei paspartinti licencijavimo procesus, atliko licencijavimo reguliavimo peržiūrą sveikatos priežiūros srityje (toliau – Peržiūra). Renkantis, kurioje srityje būtų tikslinga atlikti licencijavimo reguliavimo peržiūrą, buvo svarstomos šios sritys: statyba, aplinkosauga, kelių transportas, vandens transportas, geležinkelių transportas, aviacija, viešasis maitinimas, sveikatos priežiūra ir turizmas. Sveikatos priežiūros sritis pasirinkta pasitarus su Patariamąja taryba²³, kurios nariai yra įvairių sričių profesionalai, teisininkai, verslo konsultantai, akademinės bendruomenės nariai.

Atlikti Peržiūrą sveikatos priežiūros srityje nuspręsta dėl šioje srityje taikomo dvigubo licencijavimo, kai, norint verstis tam tikra veikla, licenciją turi gauti ir sveikatos priežiūros paslaugas teikiantis asmuo, ir sveikatos priežiūros įstaiga, kurioje šis asmuo nori teikti paslaugas. Taip pat „Covid-19“ pandemija parodė, kaip svarbu, kad šioje srityje būtų galima greitai priimti sprendimus ir supaprastinti reguliavimą, pavyzdžiui, siekiant teikti nuotolinės medicinos paslaugas, skiepyti ar teikti paslaugų ne tik sveikatos priežiūros įstaigose.

Peržiūra buvo siekiama išanalizuoti sveikatos priežiūros srityje taikomus licencijavimo mechanizmus ir, kur tikslinga, pasiūlyti supaprastinti pernelyg sudėtingą licencijavimo reguliavimą, kuris galimai varžo ūkio subjektų įsisteigimo laisvę, ir atsisakyti perteklinių įpareigojimų ar procedūrų.

²³ Darbo grupė – Patariamoji taryba pasiūlymams dėl sprendimų, susijusių su geresnio reglamentavimo priemonių taikymu reguliuojant ūkio subjektų veiklą, verslo priežiūros politikos formavimo proceso efektyvumo, skaidrumo, racionalumo didinimu, priėmimo teikti.

Bendrieji licencijavimo principai yra nustatyti 2006 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2006/123/EB dėl paslaugų vidaus rinkoje, šią direktyvą įgyvendinančiame Lietuvos Respublikos paslaugų įstatyme, Lietuvos Respublikos civiliniame kodekse, Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatyme ir Licencijavimo pagrindų apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. liepos 18 d. nutarimu Nr. 937 „Dėl Licencijavimo pagrindų aprašo ir Licencijų informacinės sistemos nuostatų patvirtinimo“. Šių teisės aktų nuostatų įgyvendinimui Peržiūros metu buvo skiriamas didžiausias dėmesys.

Peržiūros metu siekta nustatyti, ar sveikatos priežiūros srities teisės aktai, kuriais licencijuojama tam tikra ūkinė veikla (įstatymai ir poįstatyminiai teisės aktai – licencijavimo taisyklės), neprieštarauja jau anksčiau paminėtiems teisės aktams, kurie nustato horizontalius licencijavimo reikalavimus.

SAM buvo pateiktas licencijavimo reguliavimo peržiūros klausimynas ir SAM kompetencijos licencijų sąrašas (76 licencijos). Buvo prašoma kiekvienai licencijai užpildyti atskirą klausimyną (nurodyti išduodamų licencijų tipus, jų išdavimo teisinį pagrindą, pagrįsti jų būtinumą, taip pat pateikti detalią informaciją apie licencijų išdavimo, galiojimo sustabdymo ir panaikinimo procedūras, jų atitikimą galiojantiems licencijavimo pagrindams). Įvertinus užpildytus klausimynus, buvo parengtos ir SAM pateiktos rekomendacijos.

Peržiūros metu nustatyta, kad SAM kompetencijos srityje yra išduodamos 59 įvairių rūšių licencijos ūkinei veiklai vykdyti, kurias išduoda Valstybinė akreditavimo sveikatos priežiūros veiklai tarnyba, Nacionalinis visuomenės sveikatos centras, Valstybinė vaistų kontrolės tarnyba ir Lietuvos bioetikos komitetas. Visi įstatymai ir poįstatyminiai teisės aktai, reglamentuojantys šių licencijų išdavimą, buvo peržiūrėti, **rekomendacijose pateikta apie 100 pastabų ir pasiūlymų.**

Atkreipiame dėmesį, kad atliekant Peržiūrą nustatyti trūkumai ir pateiktos pastabos gali būti naudingos ir kitoms institucijoms, vertinant savo srityje taikomus licencijavimo mechanizmus ir galiojančio reguliavimo atitiktį bendriesiems licencijavimo principams. Peržiūros metu nustatyta ir daugiausia pastabų pateikta dėl:

1) **Elektroninių licencijų išdavimo ir galimybės dokumentus pateikti elektroniniu būdu.** EIMIN siekia, kad visos licencijos (kai tai įmanoma) būtų išduodamos elektroniniu būdu per Licencijų informacinę sistemą (LIS) ar per kitas informacines sistemas ir, kad dokumentus ūkio subjektas galėtų pateikti elektroniniu būdu. Taip pat ypač pabrėžiame tai, kad iš ūkio subjekto neturėtų būti reikalaujama pateikti dokumentus, kuriuos gali gauti pati licenciją išduodanti institucija iš kitų viešojo administravimo subjektų. Taip galėtų būti sumažinta ūkio subjektams tenkanti administracinė našta, sutrumpėtų licencijavimo procesas.

2) **Vis dar pasitaiko atvejų, kai esminiai reikalavimai licencijai gauti, licencijos sustabdymo, sustabdymo panaikinimo ar panaikinimo pagrindai nėra nustatomi įstatymu,** tai daroma licencijavimo taisyklėse. Labai svarbu, kad iš Konstitucijos kylantis reikalavimas – esminės ūkinės veiklos sąlygas, draudimus ir ribojimus nustatyti įstatymu – būtų įgyvendintas ir poįstatyminiais teisės aktais nebūtų reguliuojama tai, kas turi būti reguliuojama įstatymu.

3) **Siūloma sutrumpinti licencijos išdavimo terminus.** Kuo trumpesnis terminas licencijai gauti, tuo greičiau ūkio subjektas gali turėti galimybę pradėti vykdyti veiklą. Pasitaiko atvejų, kai nustatomas 30 dienų licencijos išdavimo terminas, tačiau yra atliekamas tik dokumentinis vertinimas, kuris pagal nustatytų reikalavimų pobūdį, reikiamų pateikti dokumentų skaičių (apimtį) galėtų būti trumpesnis.

4) **Nustatyta neatitikimų dėl rinkliavos sumokėjimo.** Pagal Lietuvos Respublikos rinkliavų įstatymą numatyta, kad rinkliava turėtų būti sumokėta iki licencijos išdavimo arba pranešimo pateikimo, tačiau nustatoma, kad rinkliava turi būti sumokėta per tam tikrą laiką po pranešimo pateikimo.

5) **Galimybės vykdyti veiklą fiziniams asmenims.** Siūloma įvertinti, ar teisę teikti sveikatos priežiūros paslaugas galėtų įgyti fizinis asmuo, turintis patalpas ir (ar) įrangą ir įvykdęs teisės aktais nustatytus reikalavimus. Šiuo metu teikti sveikatos priežiūros paslaugas galima tik sveikatos priežiūros įstaigoje, kuri turi būti juridinis asmuo, organizacija ar jų filialas.

Dažniausiai pasitaikantys trūkumai, nustatyti Peržiūros metu

- Elektroninių licencijų išdavimas ir galimybė dokumentus pateikti elektroniniu būdu.
- Įstatyminio pagrindo neturintys reikalavimai.
- Licencijų išdavimo terminai.
- Neatitikimai dėl rinkliavos.
- Galimybė vykdyti veiklą fiziniams asmenims.

2023 m. I ketvirtį bus organizuojama EIMIN ir SAM specialistų diskusija, siekiant aptarti rekomendacijose pateiktas pastabas ir pasiūlymus, teisės aktų pakeitimų tikslingumą bei galimus terminus. Taip pat 2023 m. planuojama atlikti licencijavimo reguliavimo peržiūrą dar vienoje pasirinktoje srityje.

APIBENDRINIMAS

- Per 2022 metus administracinė našta ūkio subjektams **sumažėjo 17,59 mln. eurų**, o nuo vertinimo pradžios 2014 m. administracinė našta buvo **sumažinta 153,68 mln. eurų**.
- Labiausiai administracinę naštą per 2022 m. **sumažino AM, VMI, EIMIN, ŽŪM ir NŽT**, o **padidino FINMIN, SADM, VATESI ir RRT**.
- Iš EIMIN per 2022 metus duomenis pateikusių 22 institucijų, **17 administracinę naštą savo kompetencijos ribose sumažino** (3 iš jų nežymiai) **ir 5 institucijos padidino** (1 iš jų nežymiai).
- 2022 m. I ir II pusmečiais institucijų pateiktais duomenimis, buvo priimtas ir į teisės aktų projektų sąrašą įtrauktas **121 teisės aktas**, daręs įtaką sukeliamam administracinės naštos pokyčiui ūkio subjektams. Iš jų **6 teisės aktai, kurie administracinę naštą mažino daugiau nei 1 mln. eurų ir 15 teisės aktų, kurie mažina administracinę naštą nuo 100 tūkst. iki 1 mln. eurų**. Taip pat **3 teisės aktų pakeitimai, kurie padidino administracinę naštą nuo 100 tūkst. iki 1 mln. eurų** bei 12 teisės aktų, kurie didina administracinę naštą nuo 10 tūkst. iki 100 tūkst. eurų. Kitų šiais metais priimtų teisės aktų sukeliamas administracinės naštos pokytis ūkio subjektams buvo mažiau reikšmingas.
- Lietuvos Respublikos Vyriausybė nutarimu „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. sausio 11 d. nutarimo Nr. 4 „Dėl Administracinės naštos ūkio subjektams nustatymo metodikos patvirtinimo“ pakeitimo“ **patvirtino EIMIN parengtą Ūkio subjektų administracinės naštos ir prisitaikymo prie reguliavimo išlaidų vertinimo metodiką**, taip pat vykdomi kiti EIMIN išsikelti tikslai verslo aplinkos gerinimo srityje – **organizuojami praktiniai administracinės naštos ir prisitaikymo prie reguliavimo išlaidų vertinimo ir mažinimo mokymai** mažesnėse grupėse – **apmokyta daugiau nei 950 dalyvių, su valstybės institucijomis derinamas Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl sektorinių reguliavimo naštos mažinimo 2023-2024 metais planų patvirtinimo“ projektas**, kuriuo siūlomi tvirtinti sektoriniai reguliavimo naštos mažinimo 2023-2024 metais planai.
- **Atlikta licencijavimo reguliavimo peržiūra sveikatos priežiūros srityje**. Peržiūros metu nustatyta, kad šioje srityje yra išduodamos 59 įvairių rūšių licencijos ūkinei veiklai vykdyti, peržiūrėti visi įstatymai ir poįstatyminiai teisės aktai, reglamentuojantys šių licencijų išdavimą. Parengtos rekomendacijos, kuriose pateikta apie 100 pastabų ir pasiūlymų.